

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 577. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm12875/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

577

uden der, hvor alle kunde høde hinanden Spidsen, og den ene Knib holdt den anden i Skeden. Hvad det maatte føre til at sætte Bonder i Statsrådet, og at indrette en Forsamling, hvor de fleste Stemmer skulde afgjøre Alt, skjænt de fleste Stemmer varer i Hoveder, som intet Begreb havde om det Hele, det synes så klart, at man skulde tro den Uformligste maatte indse det, men blinde Folk ses aldrig godt, og hvem der troer paa sin Hornust, er slagen med Blindhed, haaber, jo mere Ellid han har til den, at kunne høde paa Alt og drage Hordeel af Alt, uden at tænke, at saa tænke slet, og uden at huske hvad han selv idelig fører i Munden, at Pengen er Hovedsagen.

Det Sidste skulde man mindst tankt, saa let kunde glemmes i Frankrig, hvor det netop var Penges Mangel der udvortede styrtede Thronen, men naar Hornusten gaaer saa Farstanden, saaer den Skade paa Hovelsen og paa Hulomsmelsen tillige.

Hvorledes Ludvig den Særdes Minstre, da alle andre Midler slog fejl, til det Indsæld at opmåne Skuggen af den gamle aristokratiske Forfatning, for derved at lokke Pengen fra Folket, medens Riget hvoret Kør fant dybere i en bundliss Gjeld; hvorledes det ene Skridt drog det andet efter sig, saa man nødtes til at indvillige i et Mode af alle tre Stander, blandt hvilke Middel, standen snart erklarede sig for National-For-

Hoveds. Verdens Kron.

D o

578

samling, ophævede Ledns-Bøsenet, gjorde Kongen til en Stats-Tjenere, det vil sige til deres Stats-Tjenere, og hvorledes den første Akt af Sørgesvillet endte sig med Raab paa en Republik, og Kongens Hærentidse, det behøver ikke her at fortællas. Eigelaalidt vil vi opholde os ved de afaerlende Constitutioner og Regjerings-Rayne, men kun omtælle, at først i Begyndelsen indfaldet den berghedte, men ikke noskone betragtede, eller overvejede Rødselsb-Lid under Røbespierre og hans Delserds-Kommisjon. Naar de Wilde flagte Mennesker, da fulker Historien, men naar et Folk der har været Christnes, raser som Besatte, og overgaar de Wilde i usluselig Blodtørst, da gyter den, som for sin Banemand. Baddel-Kren var Røbespiers Scepter, hvær Mand, hvis Anseelse eller Forstand han frigtede, eller hvis Penge han ønskede, var, om han ei i Side undveg, Doden vis, og maatte jenviligt, som Sikkerheds Skyld, tage sine Arvinger med sig. At have eller soge hvad man Falder Kyffe i Verben, og at træ paa Kub og et evigt Liv, agtedes omrent for lige store Fortrydeller, Kirkerne lukkedes, Atheistene omhyttede Tolerancens Kaste-Lækkede med den røde Hue, og strobede med Sværdet at udlætte hvoret Spor af Gudsdyrkelse; Præster i Hobetal aßvore Kroen, og erklarede, hvad der upaatvivlig var sandt, sig selv for Bedragere og Hyllere. Hører i vellystig Dragt forde man paa Triumphvogne,

Hoveds. Verdens Kron.

satte dem paa Alsteret, gjorde Røgelse, og tilbad i dem Førnuftens Gudinder, som de usene Lidenstaber ogsaa hos VanTroe virkelig ere. *Nos 1795.*
 bespærrer fulgt endelig sine Slagts-Døfere, efterat have erklæret, at der dog skulde saae Lov at være en Gud og Udsædighed til, træt af Blodbad og mat af Udsævelser, sagt man at give Forsatnisse gen en mere lovmæssig Stilkelse, og nu kom for en fort Tid en Slags naturalligist Gudstjeneste i 1797.
 Mode, hvis Vilhængere kaldte sig Theophilans-throper, og fortulgte, af Kjærlighed til Gud og Mennesken, hvem der troede mere end de. Mange begyndte imidlertid paa Ny at holde catholik Gudstjeneste, Statuorets vebbles at slingre fra Hånd til Haand, Øyden var frøbless, Retten sad i Spydstagen, Frihed og Lighed saa man overalt i Almanakker og Aviser. Som en Daares Kiste, hvor de Vinbegale havde myrdet hinanden, og hvem der vilde tale dem til Nette, hvor de Halvossede spille Bisæmand, og nogle gamle Mæve spille Øjek med det Hele, udmattet, udsomt, forvirret, saaledes laae Frankrig på Grændernes af de to Verdbunbreder, som et grueligt Varsel for Europa; men nu greb en Korslaner Moret, hvem hele Verden kjender under Navnet Napoleon Bonaparte, og her mindes vi om Frankerigs udvortes Forhold, som vi saa løselig maa overflue. *Siden Syvaars-Krigen havde man længe knap hørt Vaabengny i Europa, uden fra Thy-*

Do 2

